

Davacı ve Yürütmenin

Durdurulmasını İsteyen : Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi Başkanlığı

Vekili : Av. Ziynet Özçelik

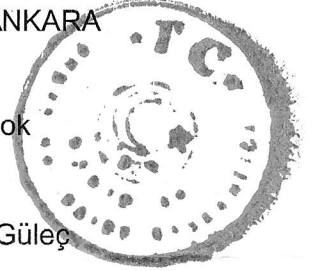
Tunus Cad. No.21/3 Kavaklıdere/ANKARA

Müdahale Talebinde Bulunan (Davacı Yanında): Yıldırım Şişek

Vekilleri : Av. İ.Gülser Üçok - Av.Mehmet Üçok

Davalı : Sağlık Bakanlığı

Vekili : Hukuk Müşaviri Av. Recep Aydın Güleç

İstemin Özeti : Sağlık Bakanlığı Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü'nce yayımlanan ve 81 il sağlık müdürlüğüne dağıtımı yapılan 17.11.2012 tarih ve B.10.0.SBS.0.77.00.00/700/3872 sayılı "Sağlık Net 2 Veri Gönderimi" başlıklı Genelge'nin iptali ve yürütmesinin durdurulması istenilmektedir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Ayşe Bilge Çapraz

Düşüncesi : Yürütmenin durdurulması isteminin kabulü gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onbeşinci Dairesince, ara kararı cevabının alınmasından sonra incelenmesine karar verilen yürütmenin durdurulması istemi, ara kararı cevabının geldiği görülmekle yeniden incelendi, düzenleyici işleme karşı süresinde olmak şartıyla ayrı bir dava açma hakkı bulunan Yıldırım Şişek'in davacı yanında müdahale talebi yerinde görülmeyle gerekçe görüldü:

Dava; Sağlık Bakanlığı Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü'nce yayımlanan 17.11.2012 tarih ve B.10.0.SBS.0.77.00.00/700/3872 sayılı "Sağlık Net 2 Veri Gönderimi" başlıklı Genelge'nin iptali ve yürütülmesinin durdurulması istemiyle açılmıştır.

Dosyanın incelenmesinden Dairemizin 23.10.2013 tarihli ara kararı ile Sağlık Net 2 Sisteminin hangi yasal düzenleme ve düzenleyici işleme dayalı olarak kurulduğunun sorulduğu, 13.01.2014 tarihinde Danıştay Başkanlığı kayıtlarına giren dilekçesinde davalı idarenin sistemin yasal dayanağının 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'nun 3. maddesinin (f) bendi, 5258 sayılı Aile Hekimliği Pilot Uygulaması Hakkında Kanun'un 1. maddesi, 5. maddesinin 3. fıkrası ile 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 8. maddesinin 1. fıkrası, 11. maddesi ve 47. maddesi olduğu yönünde cevap verdiği görülmüştür.

Sistemin dayanakları arasında gösterilen mevzuatta yer alan düzenlemeler aşağıda gösterilmiştir.

3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'nun 3. maddesinde sağlık hizmetleriyle ilgili temel esaslar sayılmış olup (f) bendinde, "Herkesin sağlık durumunu takip edebilmek için gerekli kayıt ve bildirim sistemi kurulur." hükmü getirilmiştir.

5258 sayılı Aile Hekimliği Pilot Uygulaması Hakkında Kanun'un 1. maddesinde; " Bu Kanunun amacı; Sağlık Bakanlığının belirleyeceği illerde, birinci basamak sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi, birey ihtiyaçları doğrultusunda koruyucu sağlık hizmetlerine ağırlık verilmesi, kişisel sağlık kayıtlarının tutulması ve bu hizmetlere eşit erişimin sağlanması amacıyla aile hekimliği hizmetlerinin yürütülebilmesini teminen görevlendirilecek veya çalıştırılacak sağlık personelinin statüsü ve malî hakları ile hizmetin esaslarını düzenlemektir." hükmü ile 5. maddesinin 3. fıkrasında, "Aile hekimlerinin şahsî kayıtları ilgili il ve ilçe sağlık idare birimlerinde

T.C.
DANIŞTAY
ONBEŞİNCİ DAİRE
Esas No : 2013/2084

tutulur. Aile hekimlerinin kullandığı basılı veya elektronik ortamda tutulan kayıtlar, kişilerin sağlık dosyaları ile raporlar, sevk belgesi ve reçete gibi belgeler resmî kayıt ve evrak niteliğindedir. Bu kayıt ve belgeler, hekimin ayrılması veya kişinin hekim değiştirmesi halinde eksiksiz olarak devredilir. İlgili mevzuatta birinci basamak sağlık kuruluşları ve resmî tabiplerce düzenlenmesi öngörülen her türlü rapor, sevk evrakı, reçete ve sair belgeler, aile hekimliği uygulamasına geçilen yerlerde aile hekimleri tarafından düzenlenir." kuralı yer almaktadır.

663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 8. maddesinin 1. fıkrasında Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görevleri;

a) Her türlü koruyucu, teşhis, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmetlerini planlamak, teknik düzenleme yapmak, standartları belirlemek ve bu hizmetler ile sunucularını sınıflandırmak, bununla ilgili iş ve işlemleri yaptırmak.

b) Organ ve doku nakli, kan ve kan ürünleri, diyaliz, üremeye yardımcı tedavi, evde sağlık, yanık, yoğun bakım gibi özellikli planlama gerektiren sağlık hizmetlerini planlamak ve bu hizmetleri sunan kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak.

c) Kamu ve özel hukuk tüzel kişileri ile gerçek kişilere ait sağlık kurum ve kuruluşlarına izin vermek ve ruhsatlandırmak, bu izin ve ruhsatları gerektiğinde süreli veya süresiz iptal etmek.

ç) Sağlık hizmetlerinin ücret tarifelerini belirlemek veya tasdik etmek.

d) Hasta hakları ile hasta ve çalışan güvenliğine yönelik düzenleme yapmak.

e) Sağlık kurum ve kuruluşlarının mevzuata, Bakanlık politika ve düzenlemelerine uyumunu denetlemek, gerekli yaptırımları uygulamak.

f) Planlama ve standartlar oluşturulması için gerekli komisyonları kurmak.

g) Sağlık kurum ve kuruluşları ile hizmetten faydalananlar arasında doğabilecek ihtilafların çözümüne yönelik usûlleri belirlemek.

ğ) Geleneksel, tamamlayıcı ve alternatif tıp uygulamaları ile ilgili düzenleme yapmak ve sağlık beyanı ile yapılacak her türlü uygulamalara izin vermek ve denetlemek, düzenleme ve izinlere aykırı faaliyetleri ve tanıtımları durdurmak.

ı) Sağlık hizmetlerinde kalite ve akreditasyon kuralları belirlemek ve uygulamasını sağlamak.

i) Sağlık turizmi uygulamalarının geliştirilmesine yönelik düzenlemeler yapmak, ilgili kurumlarla koordinasyon sağlamak.

j) İlgili mevzuat çerçevesinde kişisel verilerin korunmasına ve veri mahremiyetinin sağlanmasına yönelik düzenleme yapmak.

k) Tıpta uzmanlık eğitimi ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek.

l) Sağlık insan gücü planlaması yapmak, sayı ve nitelik olarak ihtiyaca uygun insan gücü yetiştirilmesi için ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak.

m) Mevcut sağlık insan gücünü, kamu ve özel kurum ve kuruluşlar düzeyinde planlamak ve istihdamın bu plan çerçevesinde yürütülmesini denetlemek.

n) Sağlık meslek mensuplarının uyum, hizmet içi eğitim, sertifikalı eğitim, görevde yükselme ve unvan değişikliği eğitimleri ve benzeri eğitimleri ile ilgili düzenlemeleri yapmak, koordine etmek, kredilendirme, izleme ve denetimini sağlamak.

o) İlgili kuruluşlarla işbirliği yaparak sağlık mesleklerinin standartlarını belirlemek, eğitim müfredatlarının kanıta dayalı olarak güncellenmesini ve geliştirilmesini sağlamak, sağlık meslek mensuplarının sertifikasyonu ile ilgili işleri yapmak veya yaptırmak.

ö) Sağlık meslek mensuplarının tescil işlemlerini yapmak, kayıtlarını tutmak, personel hareketlerini takip etmek.

p) Bağlı kuruluşların sağlık hizmetleri sınıfına ait personelinin ihtiyaç planlamasını yapmak.

s) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak." şeklinde sayılmıştır.

663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 11. maddesinde, Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğünün görevleri;

a) Sağlık alanında kullanılan bilişim sistemleri ve iletişim teknolojileri ile ilgili ülke çapında politika, strateji ve standartları belirlemek.

b) Kişisel sağlık verileri ile ülke düzeyinde sağlık durumu ve sağlık hizmetlerine ilişkin veri ve bilgi akışını içeren her türden bilgi sistemleri ve projelerini yapmak ve yaptırmak.

c) Sağlık bilgi sistemleri ve teknolojileri alanında uluslararası gelişmeleri izlemek, ülke uygulamalarını ve tecrübelerini paylaşmak, gerektiğinde uluslararası kuruluşlarla işbirliği yapmak.

ç) Sağlık bilişimi ve teknolojisi alanında çalışacak kamu ve özel hukuk tüzel kişileri ile gerçek kişilerin uyacakları kuralları belirlemek, uygulamak, gerektiğinde bunların yazılım ve ürünlerinin uygunluğuna karar vermek ve müelliflerini yetkilendirmek.

d) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak." şeklinde gösterilmiştir.

663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 47. maddesinde ise;

"1) Bakanlık ve bağlı kuruluşları, mevzuatla kendilerine verilen görevleri, e-devlet uygulamalarına uygun olarak daha etkin ve daha hızlı biçimde yerine getirebilmek için, bütün kamu ve özel sağlık kurum ve kuruluşlarından; sağlık hizmeti alanların, aldıkları sağlık hizmetinin gereği olarak ilgili sağlık kurum ve kuruluşuna vermek zorunda oldukları kişisel bilgileri ve bu kimselere verilen hizmete ilişkin bilgileri her türlü vasıta ile toplamaya, işlemeye ve paylaşmaya yetkilidir.

2) (Değişik fıkra: 12/07/2013- 6495 S.K./73. md.) Bakanlık ve bağlı kuruluşları işlediği kişisel sağlık verilerini ilgili üçüncü kişiler ve kamu kurum ve kuruluşları ile ancak bu kişi ve kurumların bu verilere erişebileceği hususunda kanunen yetkili olması hâlinde görevlerini yapmalarına yetecek derecede paylaşabilir.

3) (Değişik fıkra: 12/07/2013- 6495 S.K./73. md.) Bakanlık ve bağlı kuruluşları, mevzuatla kendilerine verilen görevleri yerine getirebilmek için gereken bilgileri, kamu ve özel ilgili bütün kişi ve kuruluşlardan istemeye yetkilidir. İlgili kişi ve kuruluşlar istenilen bilgileri vermekle yükümlüdür.

4) Sağlık personeli istihdam eden kamu kurum ve kuruluşları ile özel hukuk tüzel kişileri ve gerçek kişiler, istihdam ettiği personeli ve personel hareketlerini Bakanlığa bildirmekle yükümlüdür.

5) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin hususlar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir." hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen ve dava konusu Genelgenin dayanağı olduğu ileri sürülen hükümler incelendiğinde, 3359 sayılı Kanunun 3. maddesi (f) bendinin genel bir düzenleme olup, kayıt ve bildirim sisteminin internet üzerinden bir yazılım yoluyla yapılacağı ve kişisel sağlık verisi kapsamındaki verilerin bu sisteme aktarılacağına yönelik bir düzenleme içermediği, 5258 sayılı Kanunun ise aile hekimlerine ilişkin olduğu, 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 8. maddesinin 1. fıkrasının Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğünün, 11. maddesinin Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğünün görevlerine ilişkin olduğu, dava konusu Genelgenin dayanağı olarak değerlendirilebilecek tek hükmün 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 47. maddesi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 47. maddesinin 1. ve 3. fıkraları Anayasa Mahkemesinin 14.02.2013 tarih ve E:2011/150, K:2013/30 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

İptal hükmünde: "Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasında "Sıkıyönetim ve olağanüstü haller saklı kalmak üzere, Anayasa'nın ikinci kısmının birinci bölümünde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ve ödevleri ile siyasi haklar ve ödevler" in kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemeyeceği belirtilmiştir. Anayasa'nın "Özel Hayatın Gizliliği" başlıklı 20. maddesinin birinci fıkrasında "Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz" hükmüne yer verilmiş, üçüncü fıkrasında ise "Herkes, kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir." denilmiştir. Buna göre, Anayasa'nın 20. Maddesinde düzenlenen ve "Kişinin Hakları ve Ödevleri " başlıklı ikinci bölümünde yer alan özel hayatın gizliliği ve kişisel verilerin korunması hakkına ilişkin olarak kanun hükmünde kararname ile

T.C.
DANIŞTAY
ONBEŞİNCİ DAİRE
Esas No : 2013/2084

düzenleme yapılması mümkün değildir." gerekçesine yer verilmiştir.

Bu nedenle, yasal dayanağı Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen Genelge'de hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Her ne kadar, 12.07.2013 tarihinde kabul edilen ve 02.08.2013 tarih ve 28726 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 6495 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 73/h-3. maddesi ile 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Anayasa Mahkemesi'nce iptal edilen hükümleri yeniden düzenlenmişse de sonradan yürürlüğe giren yasal düzenlemenin önceden yürürlüğe konulan Genelge'nin dayanağı olamayacağı açıktır.

Kaldı ki, hassas veri kabul edilen kişisel sağlık verilerinin toplanması ve işlenmesinin kapsamı, koşulları ve bu verilerin korunmasına ilişkin usul ve esaslar belirlenmeksizin ve kişisel sağlık verilerine ilişkin bir sınırlama konulmaksızın, sağlık hizmeti alanların kişisel bilgileri ve bu kişilere verilen hizmete ilişkin bilgilerin toplanması, işlenmesi ve paylaşılmasını öngören 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 47. maddesindeki 12.07.2013 tarihinde getirilen düzenlemenin, tüm sağlık verilerinin kayıt altına alınmasını sağlayan ve bir veri tabanı sistemi şeklinde kurulan Sağlık Net 2 Veri Gönderimi Sisteminin işleyişine ilişkin tüm ayrıntıları kapsayan bir yasal düzenleme olarak kabulü de mümkün değildir.

Açıklanan nedenlerle, 2577 sayılı Yasa'nın 27 nci maddesi uyarınca, davacının yürütmenin durdurulması isteminin kabulü ile T.C. Sağlık Bakanlığı Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü'nce yayımlanan 17.11.2012 tarih ve B.10.0.SBS.0.77.00.00/700/3872 sayılı "Sağlık Net 2 Veri Gönderimi" başlıklı Genelge'nin yürütülmesinin durdurulmasına; bu kararın tebliğini izleyen günden itibaren yedi (7) gün içinde, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na, itiraz yolu açık olmak üzere, 12/06/2014 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan Vekili
Dr. Tacettin
ŞİMŞEK

Üye
Sıddık
YILDIZ

Üye
Yunus
ÇETİN

Üye
Süleyman Hilmi
AYDIN

Üye
Dr. Selami
DEMİRKOL

